

יואל בן-נון

תגובה

לא נעלמה מעיני התוספתא (תעניות, פרק א') הקובעת את העונות: "זרע וקציר, וקר וחם, וקיץ וחרף" (בראשית, ח', כב) על-פי חודשי הלוח העברי, מחצי תשרי ואילך. אלא שקביעה זו, כמו קביעות מרובות של חז"ל, היא **אומדנה ממוצעת**, ומעולם לא נקבעה לט"ו בחודש. חז"ל נחלקו למשל (בתוספתא תעניות, שם) בזמנה של רביעה ראשונה, וכמובן שזהו ויכוח על הזמן הקובע של האומדנה הממוצעת. ההפרש בין ג' במרחשוון לבין כ"ג בו, על-פי הדעות השונות, הוא בקירוב ההפרש בין שנתיים של חמה ושל לבנה. כך יש גם לפרש את מחלוקת בית שמאי ובית הלל לגבי א' בשבט או ט"ו בו (משנה ראש השנה, א', א), ואכמ"ל.

מובן שעל-פי **האמת** עונות השנה נקבעות על-פי לוח החמה בלבד, כמו 365 מנים של קטורת במקדש כמניין ימות החמה. ואכמ"ל.

וביחס לויקרא, כ"ג, ברור לענ"ד שפרק זה עצמו הוא כבר מעין 'פשרה' מתואמת בין הבחינות השונות של הלוח, ו'פשרה' זו קרויה אצל קדמונינו "עיבור השנה". טעות יסודית היא לענ"ד לפרש פרק זה במובן החקלאי-הטבעי בלבד כמו ויקרא, כ"ה, וזוהי טעותו של ספר היובלים, כמו שפירטתי בדברי הקודמים (מגדים טו, עמ' 100).